

Zagreb, 11. rujana 2015.

Poštovani kolegice i kolege,

Dobro došli u **2. ciklus vanjske procjene kvalitete u 2015. g.** Hrvatskog centra za vrednovanje kvalitete u laboratorijskoj medicini, Hrvatskog društva za medicinsku biokemiju i laboratorijsku medicinu, koji se u cijelosti provodi kroz **novu CROQALM mrežno sučelje**, za sljedeća područja laboratorijske dijagnostike:

MODUL

- I Biokemijske pretrage
- II CRP
- III Laboratorijska hematologija (A,B)
- IV Laboratorijska koagulacija (PV,INR, APTV, TV, AT III, fibrinogen, D-dimeri, protein C i S, plazminogen, čimbenici zgrušavanja II,V,VII,VIII,IX,X,XI,XII)
- V Srčani biljezi
- VI Analiza mokraće (test traka, sediment)
- VII Analiza pH, plinova i ioniziranih elektrolita
- VIIa POC - analiza pH, plinovi, elektroliti, glukoza, laktati
- IX Hba1c
- X Prijeanalitička faza laboratorijskog rada
- XI Poslijeanalitička faza laboratorijskog rada
- XII Kloridi u znoju - znojni test

	15.09.2015.	DISTRIBUCIJA UZORAKA
DINAMIKA CIKLUSA:	od 28.10.2015	DISTRIBUCIJA UZORAKA ZA MODUL III
	do 2.10.2015.	UNOS REZULTATA
	od 25.10.2015.	DOSTUPNI OBRADENI REZULTATI

Informatički koordinator Ana Grzunov kontakt: croqalm@gmail.com
uz **obavezan unos šifre laboratorija**

Administrativni koordinator Jasna Đogić Sve upite **isključivo vezane za administraciju i račune** možete uputiti na e-mail adresu: hdmblm@hdmblm.hr

UNOS REZULTATA **na mrežnoj stranici u izborniku „Unos rezultata“** ili putem mrežne adrese: <https://www.croqalm.com>
Sugeriramo da na vaša računala instalirate certifikat poslužitelja kako ne biste kod spajanja na novu adresu imali poruke o nesigurnoj mrežnoj adresi. Poruka ne priječi daljnji rad.

UPUTE ZA PRIPREMU UZORAKA

Uzorci za module I, II, III, IV, V, VI, VII, i IX su humanog porijekla, pa s njima treba postupati kao i sa svakim nepoznatim uzorkom u laboratoriju.

I	BIOKEMIJSKE PRETRAGE
---	-----------------------------

Pretrage: Glukoza, Ukupni bilirubin, Konjugirani bilirubin, Kreatinin, Ureja, Urati, Natrij, Kalij, Ukupni kalcij, Anorganski fosfati, Kloridi, Željezo, Ukupni kapacitet vezanja željeza (TIBC), Nezasićeni kapacitet vezanja željeza (UIBC), Bakar, Kolesterol HDL-kolesterol, LDL-Kolesterol, Trigliceridi, Alanin-aminotransferaza (ALT), Aspartata-aminotransferaza (AST), Gama-glutamilttransferaza (GGT), Alkalna fosfataza (ALP), Kreatin-kinaza (CK), Laktat-dehidrogenaza (LDH), Alfa-amilaza (AMS), Ukupni proteini, Albumin, Kolinesteraza, Ukupni magnezij, Laktat, Lipaza (LPS).

Vrsta uzorka: Liofiliziran, humani uzorak

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Uzorak liofiliziranog seruma otopiti u 5,0 mL destilirane ili deionizirane vode, začepiti i ostaviti stajati na sobnoj temperaturi **najmanje 30 min uz povremeno miješanje**. Prije određivanja lagano promješati uzorak kružnim okretajima nekoliko puta da se osigura homogenost uzorka.

Stabilnost: Otopljeni uzorak stabilan je 24 sata na sobnoj temperaturi, 7 dana na 2-8°C, 30 dana na -20°C. Jednom otopljen zamrznuti uzorak više nije moguće zamrzavati

II	SPECIFIČNI PROTEINI - CRP
----	----------------------------------

Pretraga: C-reaktivni protein (CRP)

Vrsta uzorka: tekući, humani uzorak

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Tekući humani uzorak nije potrebno pripremati. Uzorak je spreman za određivanje nakon laganog miješanja tijekom 5 minuta na sobnoj temperaturi. Inverzno, snažno miješanje nije dozvoljeno.

Stabilnost: Zatvoren uzorak, osiguran od kontaminacije (ne vraćati ostatak uzorka nakon određivanja u originalnu bočicu) je stabilan na 2-8°C do isteka roka valjanosti (06/2016).

III	LABORATORIJSKA HEMATOLOGIJA
-----	------------------------------------

UZORCI ĆE BITI DOSTAVLJENI U ZASEBNOJ POŠILJCI (OD 28.9.2015.)

Pretrage: Leukociti (Lkc), Eritrociti (Erc), Hemoglobin (Hb), Hematokrit (Htc), Prosječni volumen eritrocita (MCV), Prosječna količina hemoglobina u eritrocitu (MCH), Prosječna koncentracija hemoglobina u eritrocitima (MCHC), Trombociti (Trc), Prosječni volumen trombocita (MPV).

Uzorci su označeni kao Modul 3: A, B. Molimo vas da po tom redoslijedu i oznakama upisujete svoje rezultate.

Napomena: Molimo uzorke analizirati odmah po primitku te sukladno preporukama proizvođača analizatora za **analizu kontrolnog materijala**.

U „napomenu uz rezultat“ neophodno je upisati i točno vrijeme primitka uzorka.

Podatak o vremenu primitka uzorka dovoljno je upisati uz rezultat jednog parametra tj. ne mora se upisivati uz sve parametre.

Parametri DKS: Neutrofilni granulociti (%), Limfociti (%), Monociti (%), Eozinofilni granulociti (%), Bazofilni granulociti (%), MID (monociti, eozinofilni granulociti, bazofilni granulociti), kao i Retikulociti (brojač/ručno), **nisu obvezni dio programa**. Vaši rezultati pomoći će nam iznalaženju najoptimalnijeg komercijalnog hematološkog uzorka za ovaj modul.

Vrsta uzorka: Puna krv, humanog porijekla, 1x2 mL i 1x3 mL, različitih koncentracijskih područja.

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Neposredno prije određivanja na hematološkom analizatoru **pažljivo i temeljito promiješati inverzijom epruvete 8-10 puta.**

Stabilnost: Jednom otvoren, uzorak je stabilan 7 dana na 2-8°C. Nije dozvoljeno zamrzavanje uzorka.

IV

LABORATORIJSKA KOAGULACIJA

Pretrage: Protrombinsko vrijeme-udjel (PV-udjel), Protrombinsko vrijeme-INR (PV-INR), Aktivirano parcijalno tromboplastinsko vrijeme (APTV), Aktivirano parcijalno tromboplastinsko vrijeme-omjer (APTV-omjer), Fibrinogen, Antitrombin – aktivnost, Koagulacijski čimbenik II (FII) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik V (FV) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik VII (FVII) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik VIII (FVIII) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik IX (FIX) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik X (FX) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik XI (FXI) – aktivnost, Koagulacijski čimbenik XII (FXII) – aktivnost, Plazminogen – aktivnost, Protein C – aktivnost, Protein S – aktivnost, D-dimeri.

Vrsta uzorka: Liofilizirana humani uzorak plazme

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Uzorak liofilizirane plazme otopiti u **1,0 mL destilirane ili deionizirane vode čija je temperatura 15-25 °C**, začepiti i ostaviti na sobnoj temperaturi **15-30 min uz povremeno kružno miješanje**. Prije određivanja lagano promiješati uzorak kružnim okretajima nekoliko puta da se osigura homogenost uzorka, uz vizualnu provjeru o potpuno otopljenom liofilizatu. Inverzno, snažno miješanje nije dozvoljeno.

Stabilnost: Otopljen i jednom otvoren uzorak, stabilan je maksimalno 1 dan na 2-8°C. Pretragu protrombinsko vrijeme - udjel potrebno je napraviti odmah nakon stabilizacije uzorka. Čimbenike koagulacije potrebno odrediti unutar 1 sata nakon otapanja-pripravljanja uzorka. Iz tog razloga, laboratoriji koji su prijavili čimbenike koagulacije dobili su dva uzorka.

V

SRČANI BILJEZI

Pretrage: NT-proBNP, Troponin T, Troponin I, hsCRP.

Vrsta uzorka: Tekući uzorak humanog porijekla.

Čuvanje: 2-8 °C.

Priprema: Uzorak je spreman za analizu.

Stabilnost: Jednom otvoren, uzorak je stabilan 30 dana na 2-8 °C, ukoliko je osiguran od kontaminacije (ne vraćati ostatak uzorka nakon određivanja u originalnu bočicu).

VI

ANALIZA MOKRAĆE (TEST TRAKA, SEDIMENT)

Pretrage: Test traka: Glukoza, Ketoni, Relativna volumna masa (specifična težina), Bilirubin, Urobilinogen, Eritrociti /hemoglobin, pH, Proteini (test traka), Nitriti, Leukocitna esteraza, Boja, Izgled.

Mikroskopski pregled sedimenta: leukociti, eritrociti, kristali, cilindri..

Vrsta uzorka: humani uzorak mokraće, tekući, 12 mL

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Uzorak je spreman za analizu kada postigne **sobnu temperaturu (18-25°C) uz povremeno inverzno miješanje** zbog postizanja homogenosti uzorka. Nakon toga, sa uzorkom se postupa kao i sa svakim drugim uzorkom mokraće.

Stabilnost: Jednom otvoren, uzorak je stabilan 30 dana na 2-8 °C. Uzorak se ne zamrzava.

Uputa za unos rezultata: Unos rezultata za navedene analize Modula VI potrebno je učiniti pomoću padajućeg niza ponuđenih odgovora.

VII

ANALIZA pH, PLINOVA I IONIZIRANIH ELEKTROLITA

Pretrage: Parcijalni tlak kisika (pO₂), Parcijalni tlak ugljičnog dioksida (pCO₂), pH, Ionizirani kalcij, ionizirani kalij, Ionizirani natrij, Ionizirani kloridi

Vrsta uzorka: puferirana otopina soli u humanom matriksu

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Prije određivanja uzorak je potrebno dobro promiješati 10 sekundi da bi se izjednačile koncentracije plinova u vodenoj fazi. Uzorak za pH i plinove u krvi mora se analizirati odmah nakon otvaranja ampule, odnosno unutar 60 sekundi. **Analizu kontrolnog uzorka obvezno provesti sukladno uputama proizvođača analizatora za analizu kontrolnog materijala.**

VIIa

POC - ANALIZA pH, PLINOVI, ELEKTROLITI, GLUKOZA, LAKTATI

Pretrage: Parcijalni tlak kisika (pO₂), Parcijalni tlak ugljičnog dioksida (pCO₂), pH, Ionizirani kalcij, ionizirani kalij, Ionizirani natrij, Ionizirani kloridi, glukoza, laktati

Vrsta uzorka: puferirana obojena vodena otopina

Čuvanje: 2-25 °C

Priprema: Temperatura uzorka za određivanje je 20-23 °C. Prije određivanja potrebno je uzorak dobro promiješati 15-20 puta da bi se izjednačile koncentracije plinova u vodenoj fazi. Uzorak za pH i plinove u krvi mora se analizirati odmah nakon otvaranja ampule, odnosno unutar 60 minuta ako se koristi samo za određivanje ioniziranih elektrolita. **Kontrolni uzorak je puferirana obojena vodena otopina, te analizu obvezno provesti sukladno uputama proizvođača analizatora za analizu kontrolnog materijala.**

IX

HbA1c

Pretraga: Hemoglobin A1c

Vrsta uzorka: Liofilizirani uzorak humanog porijekla

Čuvanje: 2-8 °C

Priprema: Liofilizirani uzorak otopiti u **0,5 mL destilirane ili deionizirane vode**, začeptiti, lagano promiješati kružnim i laganim inverznim okretajima te ostaviti stajati na sobnoj temperaturi **15 minuta**. Nakon 15 minuta lagano promiješati uzorak kružnim i laganim inverznim okretajima sve dok se cjelokupni liofilizat ne homogenizira. Inveržno, snažno miješanje nije dozvoljeno.

Proizvođač preporučuje dvostruko deioniziranu vodu.

Stabilnost: Otopljeni uzorak stabilan je mjesec dana na 2-8°C. Nije dozvoljeno zamrzavati otopljeni uzorak.

X

PRIJEANALITIČKA FAZA LABORATORIJSKOG RADA

Molimo Vas da za svaki opisani slučaj (pitanje) odaberete jedan od ponuđenih odgovora koji se nalaze u padajućem nizu.

Ovaj modul je edukativnog karaktera. Rezultati će biti skupno prikazani i ne ulaze u završno izvješće ocjene prolaznosti laboratorija.

XI	POSILIJEANALITIČKA FAZA LABORATORIJSKOG RADA
-----------	---

Molimo Vas da za svaki opisani slučaj (5 slučaj/pitanja) odaberete jedan od ponuđenih odgovora koji se nalaze u padajućem nizu, a po vašem mišljenju i saznanjima najbolje odgovaraju laboratorijskoj praksi.

Ovaj modul je edukativnog karaktera. Rezultati će biti skupno prikazani i ne ulaze u završno izvješće ocjene prolaznosti laboratorija.

XII	ZNOJNI TEST - KLORIDI U ZNOJU
------------	--------------------------------------

Pretraga: Kloridi u znoju - određivanje koncentracije klorida u znoju

Vrsta uzorka: otopina NaCl („in house“ kontrolni materijal)

Čuvanje: 2-8⁰C

Priprema: Uzorak je spreman za analizu kada postigne **sobnu temperaturu (18-25⁰C)** uz **povremeno inverzno miješanje** zbog postizanja homogenosti uzorka. Na predhodno odvagani filter papir (gazu) otpipetirati 100 µl uzorka te dalje postupati kao i s uzorcima pacijenata.

Stabilnost: Uzorak je stabilan 3 mjeseca na 2-8⁰C.

Napomena: Uzorak je prije svega namjenjen određivanju merkurimetrijskom titracijskom metodom. Druge postupke/metode molimo navedite u prostor namjenjen za „korisničke napomene“ - uz rezultat.

S poštovanjem,

CROQALM